

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 13.11.2020

Sayı: 3126

36633

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU

Eskişehir Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. /11 / 2020

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Mercimek, ilk kültüre alınan bitkilerden biridir. Bilimsel olarak *Lens culinaris* L. Olarak adlandırılan kendine döllen, tek yıllık tane baklagil bitkisidir. İnsanların protein gereksinimlerinin %70'i bitkisel kökenli olup, bunun %18,5'i yemeklik tane baklagiller tarafından karşılanmaktadır. Mercimek danelerinde %25-28 protein oranıyla insan beslenmesinde değer taşıyan, havanın serbest azotunu tutan ve toprağı azotça zenginleştiren, tarlayı erken terk ettiğinden ikinci ürün olarak uygun bir bitkidir.

Resmi Gazete'de 5 Kasım 2020'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile mercimek ithalatı kolaylaştırıldı. Mercimekte gümrük vergisi yüzde 19,3'ten yüzde 9'a düşürüldü. Yağlık ayçiçeğı tohumunda ise gümrük vergisi ve toplu konut fonu 1 Temmuz 2021'e kadar sıfırlandı.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre Türkiye'nin 2017 yılında kırmızı mercimek üretimi 400 bin ton iken, 2020'de 321 bin tona geriledi. Üretim azalırken ithalat artıyor. Türkiye, 2019 yılında yaklaşık 240 bin ton mercimek ithalatı gerçekleştirirken, 2020 yılının sadece ilk 8 aylık döneminde 372 bin ton ithalat yaptı. İthalatın yüzde 60'ı Kanada'dan, yüzde 30'u Kazakistan'dan yapıldı, 2018/2019 pazarlama yılı yeterlilik oranı kırmızı mercimek için %75, yeşil mercimek için %87'dir. Türkiye kırmızı mercimek tüketimi 364 bin ton, kişi başı tüketim 4,4 kg/yıl iken yeşil mercimek Türkiye tüketimi 43 bin ton, kişi başı tüketim 0,5 kg/yıldır. (TÜİK,2019)

Mercimek'te, fiyatların yüksekliği sebebiyle yeterince girdi kullanılmaması, küçük parçalı tarımsal arazilerde üretim yapılması, sertifikalı tohumların yeterince kullanılmaması, devir stoklarının olmaması ve iklim şartları sebebiyle verimlilik düşmüş, fiyatlarda yüzde 80 oranında artış gerçekleşmiştir. Kırmızı mercimek üretim alanı son 10 yılda 3.5 milyon dekardan 2,3 milyon dekara indi. Yani kırmızı mercimek ekilen alan yüzde 34 daraldı. Üretim miktarı 508 bin tondan 345 bin tona düşerek yüzde 32 düştü. Türkiye mercimek ithalatına son 5 yılda 953 milyon dolar öderken, toplam baklagil ithalatı için kasadan çıkan para 1.5 milyar doları buldu. (Anadolu Tarım Bilgi Dergisi , 2019)

36633

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

Türkiye'nin mercimek üretimine bakıldığında 1960'lı yıllarda 100 bin civarında olan üretimin, 1970'li yılların sonuna doğru 200 bin tona yaklaştığı, 1980'li yıllarda yürütülen Nadas Alanlarının Daraltılması Projesinin etkisi ile 1988 yılında 1 milyon ton üretime ulaşıldığı, 1990 ve 2000'li yıllarda 500-600 bin ton civarında seyreden üretimin, 2010 sonrası bu seviyelerin altına indiği görülmektedir. (TEAD, 2019- Araştırma Makalesi -Research Article)

Stratejik bir ürün olarak tanımlanan kırmızı mercimeğin ihracat getirisi oldukça önemli bir kalem oluşturmaya rağmen ülkemiz son yıllarda yaşanan gerileme sebebiyle ithalat yoluna gitmiş, iç pazarda yerli üreticilerimiz ithal ürünle rekabet etmekte zorlanmıştır.

Bu bağlamda;

1-Bakanlığınız, çiftçinin borçlarından kurtulması, yerli ve milli üretimin güçlenmesi için ulusal bir tarım politikası izleyecek misiniz?

2-Bakanlığınız 2020 yılında mercimek üretim alanlarındaki daralmayı neden öngörememiştir? Bu daralmanın önümüzdeki yıllarda da devam edeceğine dair bir öngörünüz var mıdır?

3-Bakanlığınızın mercimek üretimi ile ilgili önümüzdeki 5 yıllık, 10 yıllık üretim planlamalarınız var mıdır?

4-2021 yılında mercimek ekim alanlarını ve üretimi artırmak için hangi tedbirler alınacaktır?

5-Bakanlığınız son beş yılda sözü geçen ithalat için ödenen ücretleri açıklar mısınız?